

Col·legi Bosch/La Torre/Fundació Teodor Bosch/Convent de les Germanes Dominiques

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí Ral, 13
Alçada: 364

Coordenades:

Latitud: 41.33111
Longitud: 1.91985
UTM Est (X): 409613
UTM Nord (Y): 4576077

Classificació

Número de fitxa 08020 - 43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Eclecticisme Historicista
Segle XIX
Autoria de l'element: De la reforma : Eulalia Riera Llauger
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La capella patí un incendi durant la guerra civil i perdé els vitralls i la decoració original. La tanca principal de la finca fou recenent substituïda per una de disseny modern per tal de respectar les aliniacions del camí ral. Aquesta reforma també afecta la cotxera i la casa del masover on s'obre un porxo per donar continuïtat a la vorera.
Protecció Legal
Observacions protecció: Text refós de la normativa urbanística del PGOU (desembre de 2007)

Número inventari
Generalitat i altres

inventaris	Sí, IPA nº 18123; 18124 i 18125.
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	Fundació Privada Col·legi Bosch
Autoria de la fitxa	Oriol Vilanova
Data de registre de la fitxa:	dv., 29/05/2009 - 02:00

Descripció

La Fundació Teodor Bosch és un antiga residència senyorial formada per un conjunt d'edificis voltats per un jardí: l'edifici principal, de planta en forma de "T" amb dos cossos de planta quadrada adossats, una capella, un edifici de recent construcció (un aulari), i dos annexos, les antigues cotxeres i la casa del masover, integrades als extrems de la tanca que delimita la finca amb el camí ral. L'edifici principal, situat al centre del recinte, és de planta baixa i dos pisos. La façana principal presenta un cos central, elevat, amb dos cossos laterals adossats, les façanes dels quals estan lleugerament endarrerits respecte la façana del cos central. La porta d'accés a l'edifici, situada al cos central, està coronada per un arc carpanell al centre del qual hi ha un escut amb les lletres "T B", corresponents a les inicials de Teodor Bosch, entrelaçades entre si. També en aquest cos destaca la finestra del primer pis, amb arc carpanell, la única que té balcó, sostingut per quatre mènsules, dues a cada costat de l'arc de la porta d'entrada, amb barana de ferro forjat. Corona aquest cos central el segon pis, decorat amb una arqueria de cinc finestres amb arc de ferradura i, a sobre, la teulada a doble vessant. Els cossos laterals presenten únicament planta baixa i pis, amb una finestra a cada planta, d'arc carpanell com les anteriorment descrites, i estan coronats per un sostre a quatre vessants. En els angles exteriors d'aquests cossos laterals hi ha dos torrellons adherits, ambdós al nivell del primer pis. Les finestres d'aquesta façana, com les de la resta de l'edifici, presenten batents de fusta.

La façana lateral est presenta una composició d'obertures lleugerament diferent: a la planta baixa hi ha una finestra central d'arc carpanell, però flanquejada per dues finestres més petites, quadrades, tot i que presenten un marc coronat en arc carpanell integrant-se, així, a l'estètica de la resta d'obertures. La finestra central presenta un ampit amb barana de ferro forjat. El segon pis presenta dues finestres paral·leles, d'arc carpanell i el segon pis una arqueria de tres finestres d'arc de ferradura. La façana lateral oest té adossat un pont que comunica amb la capella. La façana posterior té adossada una porxada de tres arcades d'arc carpanell, una central i dues laterals, amb pis a sobre, cobert amb teulada a un sol vessant paral·lela a la paret posterior de l'edifici. Aquest pis superior, que correspon, al segon pis de l'edifici, presenta tres finestres que donen a un balcó amb barana d'obra, situades simètricament sobre les arcades de la porxada inferior. Per sota de la teulada, la cornisa està decorada amb una sanefa de cercles disposats horitzontalment en tot el llarg. Al centre de la teulada, a la part exterior, hi ha una cúpula octogonal amb una claraboia. Interiorment, l'edifici principal està articulat al voltant d'un distribuïdor central al sostre del qual hi ha la claraboia esmentada. El distribuïdor dóna, pel nord, a la porta d'accés a l'edifici; per l'est i oest, a diverses estances de la planta baixa, i pel sud, dóna accés a una escala principal, amb barana de ferro forjat, que puja a la primera planta. Al primer pis hom troba, distribuïts al voltant de l'espai central que deixa l'entrada de llum de la claraboia, l'antiga sala d'estar de la comunitat de monges, que dóna a la terrassa de la façana posterior; el menjador, la cuina, l'antic despatx de la germana superiora, al costat del qual hi ha el seu dormitori; una habitació que fou habilitada coma a capella privada de les monges; i una sala sense funció definida. Al segon pis les estances es disposen al voltant d'un passadís que deambula al voltant de la paret que revesteix la cúpula de la claraboia. En aquest pis trobem les nou antigues cambres o cel·les de les monges, cadascuna amb el seu llit i pica d'aigua. Enmig del passadís, una porta dóna a una escala que accedeix a la cúpula de la claraboia, on cal destacar l'interessant encavallada de fusta.

Observacions:

(Continuació història)

Al costat est de l'edifici principal de la Fundació, que acabem de descriure, s'alça la capella. És tracta d'un edifici d'estil neogòtic, de planta d'una sola nau de cinc crugies amb volta de creueria, i tres trams més a l'absis que no formen, però, capelles. El sostre és a doble vessant excepte a la zona de l'absis, que presenta un vessant per cada tram d'aquest, tres en total. A l'exterior l'espai que ocupa cada tram es troba entre contraforts. Darrere de l'absis, a la part central, hi ha la sagristia que forma una absidiola exterior adossada coronada per un petit campanar rematat per un pinacle que arriba pràcticament fins a l'alçada de la teulada de l'edifici. L'alçat dels murs de l'edifici es resol a partir de dos trams horitzontals: un més baix, de parament llis sense portes ni obertures, que arriba aproximadament a l'alçada de l'absidiola exterior que hi ha adossada a l'absis; i un tram superior, on es troben les finestres d'arc ogival amb traceries, i vitralls moderns; una per cada tram, tretze en total, a les quals cal afegir la de la façana principal. A l'interior del temple destaca, al tram de la primera crugia, el cor, situat a l'alçada entre la porta d'entrada, comunicat a l'edifici principal per un arc rebaixat i el finestral de la façana principal, amb un arc carpanell molt rebaixat a la part inferior i amb barana decorada amb florona a la part superior. La façana principal de la capella presenta un portal d'entrada coronat per un timpà amb tres arquivoltes en degradació d'arc ogival, sobre el qual hi ha un gran finestral, igualment d'arc ogival, format a partir de tres finestres allargassades amb vitralls coronades per un rosetó. Cal destacar el timpà de la porta, decorat per una imatge del Sagrat Cor emmarcada per una màndorla, així com els capitells de les columnetes que donen suport a les arquivoltes i als brancals de la porta, tots amb decoració vegetal de fulles i flors de factura molt fina i polida. A la llinda del portal d'entrada, sota el timpà, hi ha esculpida la frase "Cor Meum Vigilat". Finalment cal fer esment dels dos edificis destinats antigament a cotxeres i a habitatge del masover. Aquests edificis es troben adossats, respectivament, als extrems del baluard que tanca el conjunt del costat del Camí Ral. Son edificis de planta basilical amb planta baixa i pis al cos central, amb teulada a doble vessant. Destaca l'edifici corresponent a les antigues cavallerisses que presenta, com a tret més destacable, un ample portal d'arc rebaixat que s'utilitzava com a accés dels cotxes de cavalls, mentre que als cossos laterals hom troba les portes d'accés de les persones.

A l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya consten tres fitxes per cadascun dels tres elements que integren aquest conjunt. La vivenda del porter i cotxeres tenen el número 18123. L'església té el número 18124. Finalment, l'edifici central té el número 18125.

Història

Teodoro Bosch i Estanca, fundador i impulsor d'aquest conjunt arquitectònic, va néixer a Barcelona l'any 1824, fill de Josep Bosch i Oller i de Bàrbara Estanca. El pare de Teodoro Bosch, Josep Bosch i Oller, d'ofici argenter, era fill de Ramon Bosch i de Francesca Ollé, nascuda a Begues el 29 de novembre de 1805, filla de Miquel Ollé Pares i Maria Figueras, que van contraure matrimoni el 25 de setembre de 1798 a la parròquia de Sant Cristòfor de Begues. Per tant, en Teodoro Bosch i Estanca era nét d'una beguetana i d'aquí li venia la relació amb el poble de Begues. Josep Bosch i Oller va morir l'11 d'octubre de 1865 a Begues on va ser enterrat. Teodoro Bosch es va casar en primeres núpcies amb Dionisia Ruiz de Arévalo, natural de Cartagena. Dionisia va morir a Barcelona el 2 d'abril de 1883 i va ser enterrada a Begues. En segones núpcies, Teodoro es va casar amb Fermina Ruiz, germana de la primera esposa.

Teodoro Bosch esdevingué un home emprenedor, vinculat als negocis de la burgesia barcelonina. Aprofitant les oportunitats de compra de terrenys que ofería la construcció de l'Eixample de Barcelona va adquirir uns solars a l'illa que avui formen el carrer Bergara, Pelai i la plaça Catalunya, on es va fer construir un edifici de quatre plantes. Una vegada acabada la construcció de l'edifici de Barcelona, l'any 1879 es va decidir a comprar uns terrenys a Begues situats a la carretera d'Olesa de Bonesvalls per una permuta amb Joan Romagosa i Torres. Possiblement aquesta permuta devia ser de terrenys que ell havia

heretat de la família del seu pare a la qual va afegir una peça de terra contigua, que comprenia l'antic Mas Girona, comprada a Eudald Vendrell i Romeu i Carme Sadurní i Petit. Allà va construir la casa que posteriorment es convertiria en el Col·legi Bosch.

El 25 d'agost de 1880 Teodoro Bosch adquiria l'Alsina a la família Vendrell. Aquesta finca comprenia la masia principal i tres cases conegudes com Farfai, Can Grau i la Beurada. L'any 1885, completava la compra de finques a Begues amb l'adquisició del mas Rigol i les Bohigues.

A causa de les seves activitats empresarials, Teodoro Bosch va formar part com a vocal de la Junta Directiva de l'Institut del Foment del Treball Nacional des de l'any 1880 a 1882.

Teodoro Bosch va morir a Barcelona el 26 de novembre de 1887. El funeral es va celebrar a la parròquia de Betlem i tot seguit el cadàver va ser portat a Begues, on va ser enterrat. La seva vídua, Fermina Ruiz, va fer tots els tràmits perquè el 9 de desembre de 1892, les seves despulles, així com les de la seva primera dona, Dionisia, i les del seu pare, Josep Bosch, es transferissin des del cementiri de Begues a la cripta de la capella del Sagrat Cor de Jesús, annexa a la casa familiar. En aquesta cripta també es van enterrar els cossos de la seva mare, Bàrbara Estanca, i el de Rosa Bosch, que podria ser una germana del seu pare, traslladats del cementiri de Sarrià. Quan va morir la vídua de Teodoro Bosch, l'any 1903, va deixar com a última voluntat ser enterrada ,també, a la capella familiar de la casa de Begues.

Teodoro Bosch va redactar l'últim testament el dia 21 de juliol de 1885. En no tenir fills de cap dels dos matrimonis, confiava verbalment les seves voluntats sobre el destí del seu patrimoni i declarava hereus de confiança i executors del testament a la seva esposa Fermina Ruiz, el prevere Francisco Colomines i Romeu, beneficiat de l'església de la Mercè de Barcelona, Eduard Gibert i Riera i Raimon Duran i Ventosa, tots dos advocats, i, per últim, Camilo Julià i Vilasendra, enginyer.

L'any 1928, les Germanes Dominiques de l'Anunciata comencen a portar la institució educativa que encara avui perdura. La comunitat de religioses va exercir aquesta tasca fins l'any 2001, moment en què pren el relleu personal laic.

Bibliografia

Pàgina web de la Fundació Privada Col·legi Bosch: <http://www.fundacio-bosch.net/historia.php>.

AAVV (1988): Fitxes de l'Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. Biblioteca del Centre Documentació del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. Inèdit

